

так швидко, що керівник навіть не встигає усвідомити ці зміни, не кажучи вже про реакцію на них. Тому, безумовно, дуже гостро стоїть питання формування сучасних підходів до різних аспектів управлінської діяльності, особливо до прийняття стратегічних управлінських рішень.

Утім, треба зазначити, що на шляху пошуку надсучасної та найефективної моделі прийняття рішень, особливо рішень, які приймаються в середовищі невизначеності підприємства, постає ряд питань, які не підпадають під розгляд сучасних науковців. Пошук повинен тривати, при цьому актуальним є як використання здобутків вітчизняних вчених, так і досвід сучасних закордонних вчених.

Отже, у сучасний період складаються об'єктивні фактори, що призводять до ускладнення завдань прийняття управлінських рішень. Сучасна соціально-економічна ситуація в Україні характеризується досить високим рівнем складності відносин, невизначеності інформації про характеристики економічних об'єктів, динаміку процесів, що відбуваються. Розширюються масштаби соціально-економічної взаємодії, більш складними й розгалуженими стають економічні, фінансові, соціальні, інформаційні, технічні, організаційні зв'язки, все це вимагає пошуку нових методів прийняття стратегічних управлінських рішень.

Література

1. Виноградський М.Д. Організація праці менеджера : навч. посібник / М.Д. Виноградський, О.М. Шканова. – К. : Кондор, 2002. – 518 с.
2. Гаркуша Н.М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посібник / Н.М. Гаркуша, О.В. Цуканова, О.О. Горошанська. – К. : Знання, 2011. – 591 с.
3. Головка Т.В. Стратегічний аналіз : навч.-метод. посіб. / Т.В. Головка, С.В. Сагова. – К. : КНЕУ, 2002. – 198 с.
4. Міщенко А.П. Стратегічне управління. навч. посібник. (Видання друге) / А.П. Міщенко. – Дніпропетровськ. : Вид-во ДУЕП, 2007. – 332 с.
5. Склабінська А.І. Стратегічний аналіз у системі стратегічного управління / А.І. Склабінська // Вісник Хмельницького національного університету, 2009. – № 6. – Т.1. – С. 104-106.
6. Стадник В.В. Менеджмент : навч. посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К. : Академвидав, 2003. – 464 с.
7. Федулова Л.І. Менеджмент організацій / Л.І. Федулова. – К. : Либідь, 2004. – 448 с.
8. Шершньова З.Є. Стратегічне управління : підручник – [2-е вид., доп. і перероб.] / З.Є. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

УДК 35.073.53

Миронюк Ю.Б.,
завідувач сектору кадрово-організаційної роботи
Департаменту економічного розвитку і торгівлі
Київської обласної державної адміністрації

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗАПИТУ ЦІНОВИХ ПРОПОЗИЦІЙ

Постанова проблеми. В сучасній економіці система державних закупівель є обов'язковим елементом управління державними фінансами та іншими ресурсами суспільного сектору економіки і повинна виконувати не тільки функції забезпечення потреб суспільства, але й виконувати функції державного регулювання економіки. Завдання, що окреслила держава, здійснюються через систему методів державного впливу на економічну, соціальну, політичну та інші сфери. І, водночас, є низка потреб, які необхідно реалізовувати з метою ефективного функціонування держави, зокрема органів управління, бюджетних організацій та для створення належних умов життя населення. Це зумовлює потребу в застосуванні таких засобів та механізмів, які забезпечували б ефективне використання державних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам удосконалення організаційно-правових механізмів здійснення окремих процедур проведення торгів державних закупівель надається велика увага. Над проблемою дослідження різних аспектів управління системою державних закупівель працювали такі науковці, як І.В. Влялько [1], В.П. Горин [2], О.В. Іншина [3], О.П. Кулак [4], О. С. Мельников [5], О.І. Міняйло [6-7], О.Ф. Овсянюк-Бердадіна [8], А.О. Олефір [9], Г.І. Пінькас [10], Н.Б. Ткаченко [13], Ю.М. Уманців [13].

Незважаючи на значні досягнення у вивченні цієї проблеми, а також теоретичні та практичні напрацювання з цього напрямку, деякі питання з управління системою державних закупівель залишаються недостатньо дослідженими. Це стосується насамперед питань удосконалення організаційно-правових механізмів здійснення процедури запиту цінових пропозицій під час державних закупівель.

Постановка завдання. Метою статті є розгляд особливостей здійснення державних закупівель в Україні, зокрема стадій, принципів, процедур запиту цінових пропозицій та їх ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У відповідності з новим законом України «Про здійснення державних закупівель», закупівля товарів, робіт і послуг за державні кошти може здійснюватися шляхом застосування однієї з таких процедур [12]:

- відкриті торги;
- двоступеневі торги;
- запит цінових пропозицій;
- попередня кваліфікація учасників;
- закупівля в одного учасника (рис.1).

Рис. 1. Процедури здійснення державних закупівель

Джерело: власна розробка

Важливе місце серед них займає процедура запиту цінових пропозицій. Здійснення процедури закупівлі продукції за бюджетні кошти триває за певним порядком. Як і кожна процедура закупівлі товарів, робіт та послуг, процедура запиту цінових пропозицій має особливості.

До введення у дію Закону України «Про здійснення державних закупівель» [12] процедура запиту цінових пропозицій була однією з найулюбленіших процедур замовників. На фоні інших зазначена процедура відрізнялась досить простим порядком її проведення, більш того, не потребувала публікації у «Віснику державних закупівель». Проте за вимогами нового законодавства процедура запиту цінових пропозицій змінилася, зокрема у кількості документів, що потребують офіційного опублікування та оприлюднення.

Наведемо в табл. 1 основні принципи застосування замовниками процедури запиту цінових пропозицій.

Таблиця 1

Основні принципи застосування замовниками процедури запиту цінових пропозицій

Підстави для застосування процедури	Особливості застосування
Проводиться закупівля товарів і послуг, для яких існує постійно діючий ринок	Оголошення про заплановану закупівлю та результати публікується в інформаційному бюлетені «Вісник державних закупівель» та розміщується на веб-порталі з питань державних закупівель
Вартість закупівлі не перевищує 200 000 грн.	- запит цінових пропозицій не застосовується до робіт; - тендерна документація замовником не складається - подання запиту цінових пропозицій не менше ніж трьом учасникам

Джерело: розроблено на основі [12]

Проведення даної процедури здійснюється відповідно до наступних етапів (рис. 2).

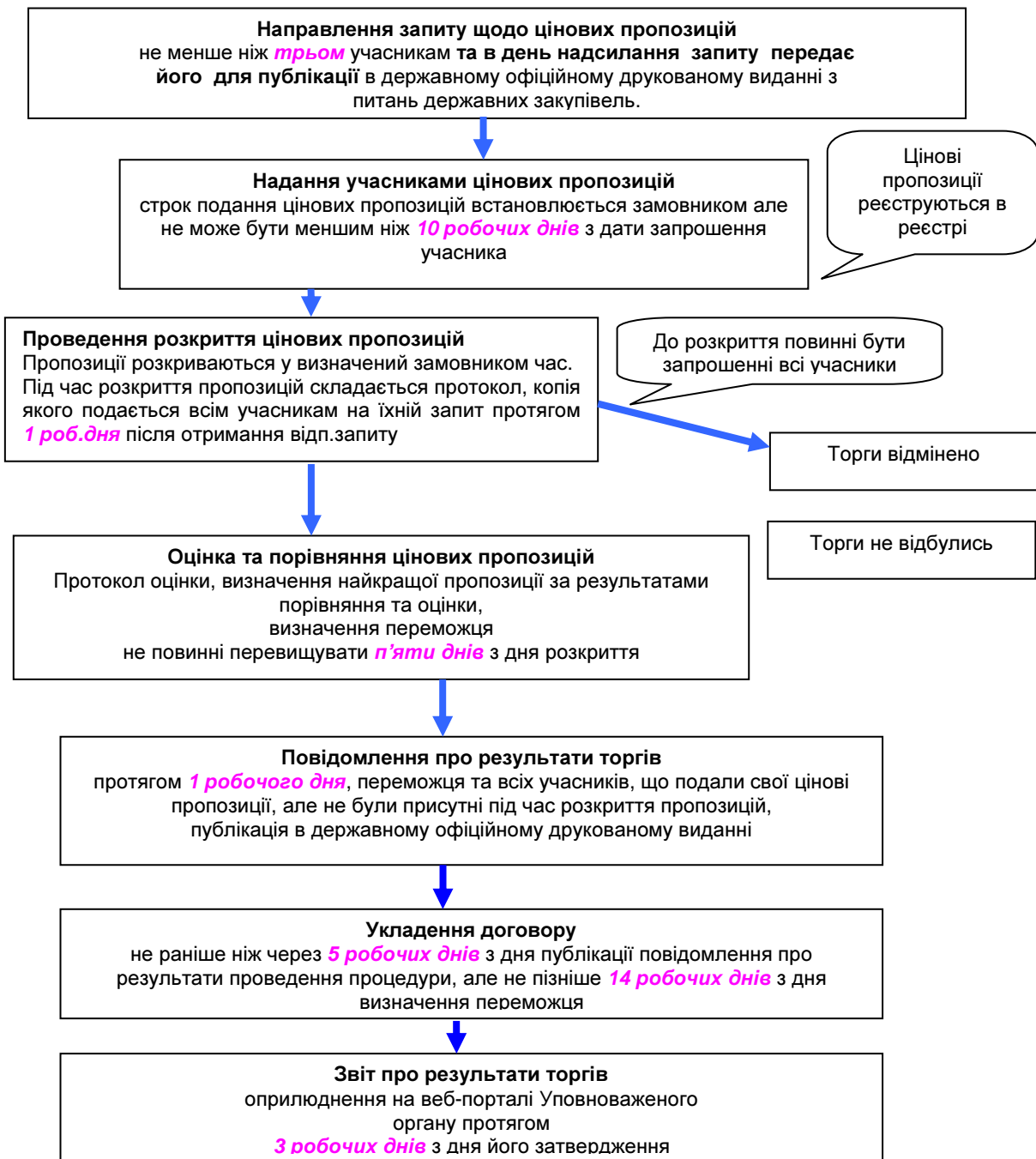

Рис. 2. Порядок проведення процедури запиту цінових пропозицій

Джерело: розроблено на основі [12]

Першим етапом є розробка та публікація запрошення до участі у процедурі запиту цінових пропозицій. Замовник повинен надіслати свій запит не менше ніж трьом учасникам, одночасно забезпечити публікування у «Віснику державних закупівель» та оприлюднення на веб-порталі (не менш ніж за 10 робочих днів до закінчення строку подання учасниками цінових пропозицій). Таким чином, свої цінові пропозиції мають право подавати всі зацікавлені особи. Мінімальні обов'язкові вимоги до змісту запиту цінових пропозицій визначені у ч. 2 ст. 36 Закону України «Про здійснення державних закупівель» [12].

Наступним етапом є отримання цінових пропозицій від учасників. Строк подання учасниками цінових пропозицій повинен бути встановлений замовником з розрахунком, щоб він не був меншим ніж 10 робочих днів з дня публікації запиту цінових пропозицій у «Віснику державних закупівель».

Дані про отримані замовником цінові пропозиції вносяться до Реєстру отриманих пропозицій. Кожен учасник має право подати лише одну цінову пропозицію, яка не може бути в подальшому змінена. Строк дії цінової пропозиції не може бути менше ніж 120 днів. Під час розкриття цінових пропозицій складається протокол, копію якого замовник зобов'язаний надати будь-якому з учасників на його вимогу протягом

одного робочого дня з дня надходження такого запиту. Загальний строк, для розгляду цінових пропозицій та визначення переможця не повинен перевищувати 5 днів з дня розкриття цінових пропозицій. При цьому переможець процедури запиту цінових пропозицій визнається той учасник, який подав пропозицію, що відповідає вимогам замовника та має найнижчу ціну. Тобто оцінка цінових пропозицій проводиться за єдиним критерієм — ціною. У разі, якщо декілька пропозицій мають однакову ціну, повністю відповідають вимогам замовника рішення щодо визначення переможця здійснюється шляхом голосування членів комітету конкурсних торгів простою більшістю голосів.

Якщо зважати на норми Закону України «Про здійснення державних закупівель» [12], то впливає наступне:

– якщо запит не містив вимоги щодо не перевищення вартості цінової пропозиції вказаної очікуваної вартості, то саме з цієї причини у замовника немає правових підстав для відхилення цінової пропозиції (ст. 36 Закону України «Про здійснення державних закупівель»);

– відповідно до вимог ч. 2 ст. 30 Закону України «Про здійснення державних закупівель» замовник може (але не зобов'язаний) визнати торги такими, що не відбулися, у разі, якщо ціна найбільш вигідної пропозиції перевищує суму, передбачену замовником на фінансування закупівлі. Зважаючи на викладене, замовник може акцептувати пропозицію, вартість якої перевищує суму, передбачену замовником на фінансування закупівлі, проте зазначена ціна не повинна перевищувати 200 тис. грн.

Прийняття рішення про визначення переможця затверджується протоколом комітету конкурсних торгів. Повідомлення про акцепт цінової пропозиції обов'язково публікується в «Віснику державних закупівель» протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про визначення переможця розміщується на веб-порталі.

Процедура запиту цінових пропозицій відмінюється або визнається такою, що не відбулася, у випадках, визначених ст. 30 Закону України «Про здійснення державних закупівель». Тут слід звернути увагу на наступне: якщо до процедури оцінки допущено 2 цінові пропозиції, незважаючи на те, що замовник надслав запит трьом учасникам, процедура не відмінюється. Оскільки відповідно до ч. 1 ст. 30 Закону України «Про здійснення державних закупівель», замовник відмінює процедуру закупівлі у разі, якщо для участі у ній подано менше двох пропозицій.

Передостаннім етапом проведення даної процедури є укладання договору про закупівлю. Замовник укладає з переможцем договір про закупівлю у строк не раніше ніж через п'ять робочих днів з дня публікації в «Віснику державних закупівель» повідомлення про акцепт цінової пропозиції але не пізніше ніж через 14 днів з дня визначення переможця.

Останнім етапом проведення процедури є публікування інформації про результати закупівлі. Інформацію про результати процедури запиту цінових пропозицій необхідно опублікувати у «Віснику державних закупівель» та оприлюднити на веб-порталі не пізніше як через сім днів з дня укладання договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визначення їх такими, що не відбулися.

За даними веб-порталу, протягом 2012 року замовниками було опубліковано в інформаційному бюлетені «Вісник державних закупівель» та оприлюднено на веб-порталі 116 384 оголошень про проведення процедур закупівель, що на 7,9 відсотка більше ніж у 2011 році. Серед них запит цінових пропозицій склав 8,55 % (рис. 3) [11].

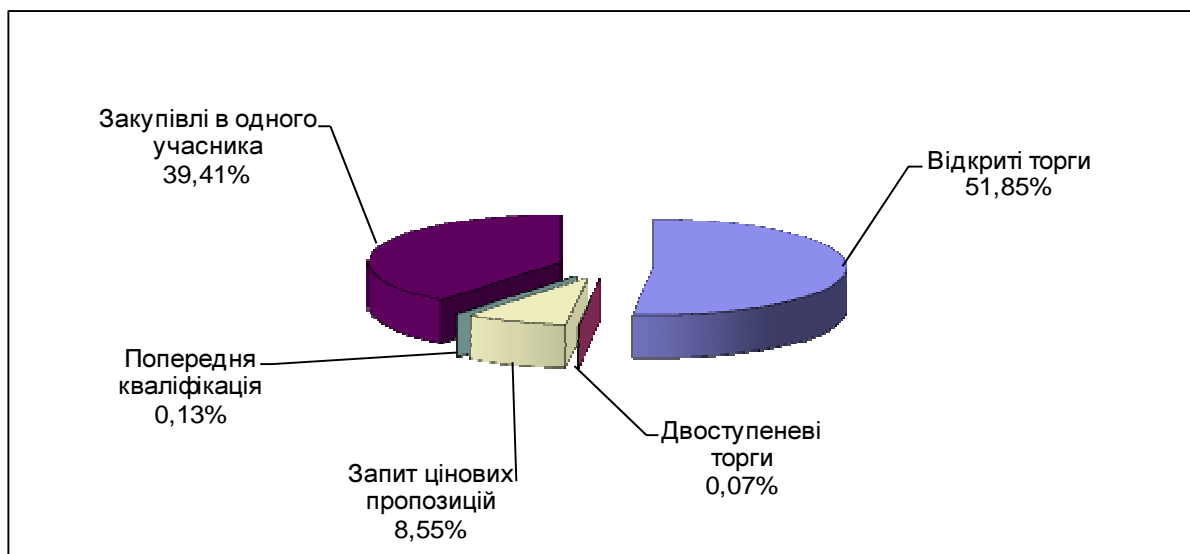

Рис. 3. Структура оголошень про заплановані процедури закупівлі у 2012 р.
Джерело: [11]

Звідси випливає, що застосування процедури запиту цінових пропозицій займає третє місце серед конкурентних процедур закупівель, які сприяють заощадженню державних коштів під час закупівель товарів та послуг.

Висновки з проведеного дослідження. Державні закупівлі відіграють роль потужного інструменту державного регулювання економіки, який ґрунтується на сукупності фінансово-економічних взаємовідносин, інституційно-інноваційних механізмів здійснення закупівель за державні кошти, критеріях ефективності та результативності проведення процедури закупівель. Організаційно-економічне забезпечення державних закупівель здійснюється шляхом застосування таких процедур: відкриті торги; двоступеневі торги; запит цінових пропозицій; попередня кваліфікація учасників; закупівля в одного учасника. Виявлено, що його дієвість визначається сталістю взаємозв'язків між організаційними структурами управління та раціональним складом учасників процедур закупівель.

Обґрунтовано, що на сучасному етапі розвитку системи державних закупівель виникла потреба в удосконаленні організаційно-правових механізмів здійснення процедури запиту цінових пропозицій під час державних закупівель. Це стало можливим завдяки прийнятому Закону України «Про здійснення державних закупівель», котре чітко регламентує порядок і проведення процедури запиту цінових пропозицій під час державних закупівель.

Література

1. Влялько І.В. Механізм правового регулювання державних закупок в Україні в контексті адаптації законодавства та підготовки нового посиленого угоди України та ЄС / І.В. Влялько // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2008. – Випуск 77, Частина II. – С. 146–151.
2. Горин В.П. Фінансові аспекти системи державних закупівель / В.П. Горин // Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 6. – С. 65-73.
3. Іншина О.В. Аспекти логістичної концепції конкурсних механізмів у системі державних закупівель зерна / О.В. Іншина // Національний університет «Львівська політехніка» Вісник «Логістика» №594. – Львів, 2007. – С. 413-422.
4. Кулак О.П. Розвиток системи державних закупівель в Україні / О.П. Кулак // Державне управління. – 2012 р. – № 4 (40). – С. 31-37.
5. Мельников О. С. Удосконалення процедури проведення попередньої кваліфікації учасників торгів при здійсненні державних закупівель [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/2/04.pdf>.
6. Міняйло О. Організаційно-економічні засади здійснення державних закупівель / О. Міняйло // Вісник КНТЕУ. – 2009. – № 2. – С. 46–54.
7. Міняйло О.І. Державні закупівлі як чинник активізації розвитку національної економіки / О.І. Міняйло // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2010. – №7. – С. 16–18.
8. Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Напрямки підвищення соціальної спрямованості системи державних закупівель послуг / О. Ф. Овсянюк-Бердадіна // Наука молода : зб. наук. праць молодих вчених ТНЕУ. – Тернопіль, 2011. – Вип. 15-16. – С. 71-75.
9. Олефір А.О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти: моногр. / А.О. Олефір. – Х. : Юрайт, 2012. – 456 с.
10. Пінкас Г. І. Система ефективного державного фінансового контролю і координації у сфері державних закупівель [Текст] / Г. І. Пінкас. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 2. – С. 57-70.
11. Проведення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти в Україні за січень-грудень 2012 року. Державна служба статистики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> <http://www.ukrstat.gov.ua/>
12. Про здійснення державних закупівель : Закон України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rada.gov.ua // Відомості Верховної Ради України від 20.08.2010. – 2010 р. – № 33. – Ст. 471. – 1140 с.
13. Ткаченко Н.Б. Макроекономічні аспекти державних закупівель [Текст] /Н.Б. Ткаченко, Ю.М. Уманців // Фінанси України. – 2009. – № 8. – С. 82–88.